

Redaksjonell uavhengighet – ny lov på trappene

Tidendes redaksjon minnes av og til på at ikke alle lesere kjenner til det viktige vedtaket som NTFs representantskap fattet allerede i 1986: nemlig at Den Norske Fagpresseforenings redaktørplakat skulle være veiledende for redaktørens virksomhet. Redaktørplakaten, som opprinnelig ble utformet for dagspressen i 1950-årene, slår fast noen grunnleggende prinsipper som må gjelde for pressen i et demokratisk samfunn (1). Formålet med plakaten var å sikre pressen og redaksjonene en uavhengighet i forhold til krefter som kunne tenkes å ville dirigere informasjon og meninger, og redaktørrollen ble beskrevet som en demokratisk nøkkelrolle idet redaktøren står som en «ytringsfrihetens forvalter i den offentlige meningsdannelse».

Fagpresseforeningen vedtok og anbefalte i 1973 en plakat med samme ordlyd som den vedtatt av Norsk Presseforbund. Som følge av motstand fra enkelte utgivere ble den imidlertid ikke obligatorisk for medlemskap i foreningen før i 1996. Da ble fagpresseforeningen medlem av Norsk Presseforbund.

Ifølge redaktørplakaten forutsettes redaktøren «å dele bladets grunnsyn og formålsbestemmelser. Men innenfor denne rammen skal redaktøren ha en fri og uavhengig ledelse og full frihet til å forme bladets meninger, selv om disse ikke deles av utgiver eller styret». Den ansvarlige redaktøren har dermed det personlige og fulle ansvaret for innholdet i bladet. Skulle dette komme i konflikt med grunnsynet i bladet, plikter imidlertid redaktøren å trekke seg.

Kultur- og kirke departementet har ønsket å lovfeste prinsippene i redaktørplakaten, og la i februar 2007 fram et utkast til «lov om redaksjonell friedom i media» (2). Flere sentrale høringsinstanser, blant annet Norsk Redaktørforening og Mediebedriftenes landsforening, var negative til deler av dette høringsutkastet, ikke minst fordi verken fagpressen eller ukepressen var inkludert i lovforslaget. Det ble derfor sendt ut et nytt fremlegg på høring samme høst, og et revidert lovtkast er i disse dager inne i den siste fasen av høringer. I dette forslaget er både fagpresse og ukepresse

med, og departementet understreker i sine vurderinger at også de mer spesialiserte delene av pressen fyller viktige funksjoner innenfor sine områder. Særlig legger departementet til grunn at fagpressen har en sentral rolle når det gjelder faglig debatt og faglig utvikling innenfor ulike fagområder og organisasjoner.

Kommentarene hittil tyder på at det foreliggende lovtkastet ikke vil bli vesentlig endret ved stortingsbehandlingen senere i vår. Lov om redaksjonell uavhengighet i mediene vil dermed også gjelde for fagblad som frivillig har forpliktet seg til å følge redaktørplakaten. Med den samme forutsetning som tidligere nevnt, om å dele bladets grunnsyn og formålsbestemmelser, betyr det i praksis at «Eigaren av medieføretaket eller den som på eigaren sine vegner leier føretaket kan ikkje instruere eller overprøve redaktøren i redaksjonelle spørsmål, og kan heller ikkje krevje å få gjere seg kjend med skrift, tekst eller bilete eller høyre eller sjå programmateriale før det bli gjort allment tilgjengeleg (§ 4)».

Lovfesting av redaktørplakaten også for fagpressen har en viktig symbolfunksjon og betyr dessuten at medieiere ikke kan oppheve prinsippet om redaksjonell frihet ved å melde seg ut av presseorganisasjonene. For Tidendes lesere betyr dette at bladet fortsatt vil være åpent for alle innspill, kommentarer og debattinnlegg fra både medlemmer og andre – også innlegg som er kritiske til NTF og/eller NTFs Tidende. Forutsetningen er at innholdet holder seg innenfor norsk lov og ikke er brudd på Vær Varsom-plakaten, som er et sett selvpålagte etiske normer for trykt presse, radio, fjernsyn og nettpublikasjoner i Norge.

1. http://presse.no/Pressens_Faglige_Utvalg_PFU/Redaktørplakaten/
2. <http://www.regjeringen.no/nb/dep/kkd/presesenter/pressemeldinger/2007/Nylov-om-redaksjonell-friedom-i-media.>

Gudrun Sangnes

«Dansende vakuumsug». Foto: Pål Hermansen. Design: Mike Mills.

Redaktør:
Gudrun Sangnes

Journalist:
Ellen Beate Dyvi

Redaksjonssekretær:
Kristin Aksnes

Redaksjonskomité:
Jon E. Dahl
Anders Godberg
Malin Johnsson

ABONNEMENT
Abonnementspris for ikke medlemmer og andre abonnenter kr 1350,-
Bestilles i NTFs sekretariat.

ANNONSER
Henv. markedskonsulent Eirik Andreassen, NTFs sekretariat

TELEFON OG ADRESSE
Frederik Stangs gate 20,
postboks 3063 Elisenberg, 0207 Oslo
Tlf. 22 54 74 00, faks 22 55 11 09
E-post: tidende@tannlegeforeningen.no
<http://www.tannlegetidende.no>

UTGIVER
Den norske tannlegeforening,
www.tannlegeforeningen.no
E-post: tannlegeforeningen@tannlegeforeningen.no

ISSN 0029-2303
Opplag: 5 450
15 nummer per år
Parallellpublisering og trykk: 07 Gruppen AS
Grafisk design: Mike Mills

Fagpressens redaktørplakat ligger til grunn for utgivelsen. Alt som publiseres representerer forfatterens synspunkter. Disse samsvarer ikke nødvendigvis med redaksjonens eller Den norske tannlegeforenings offisielle synspunkter med mindre dette kommer særskilt til uttrykk.